

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Paphnuso Episcopo, & Spyridione Cypriorum Episcopo. Cap. VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

gestæ mentionem faciam. Quoniam concordia ecclesiæ permagnam curam habebat, Acesium sectæ Nouatianorum episcopum, ad concilium accersuit. Ac postquam decisio de fide à concilio, cum in commentarios relata, tum subscriptionibus confirmata erat, Imperator sciscitatur ab Acesio, utrum ipse & eidem fidei, & decreto quoq; de festi Paschatis obseruatione constituto assentiretur. Tum ille, nihil noui, inquit, ô Imperator, concilium decreuit statuitq;. Nam antiquitus à primis ecclesiæ iactis fundamentis, & ab Apostolorum temporibus, eandem fidei decisionem deriuatam fuisse, & idem tempus festi Paschatis celebrandi obseruatû accepi. Rursus cum Imperator quæreret, quid causæ esset, cur se à communione segregasset, Ille res regnante Decio gestas, & quæ persecutione ingruente acciderant, pro se citauit, exquisitamq; seueri cuiusdam Canonis obseruationem in medium adduxit: nimirum eos, qui post baptismum in illud peccati genus, quod sacrosanctæ scripturæ peccatum ad mortem appellât, delapsi fuissent, non debere diuinorum mysteriorum fieri participes, sed ad pœnitentiam cohortâdos, & remissionis spem, non à sacerdotibus, sed à Deo, qui & potest, & auctoritatem habet peccata remitti, expectandam. Quæ cum dixisset Acesius, Imperator sic illum denuo affatus est: Erigito tibi scalam Acesi, & ad cælum solus ascendito. Istud factum, neque Eusebius cognomento Pamphilus, neq; quisquam alius scriptor aliquando literis prodidit: sed ipse à viro minime vano, qui ætate admodum prouecta erat, eaq; quæ in concilio gesta ipse viderat, commemorabat, equidem accepi. Vnde etiam coniecturam facio, idem illis contigisse, qui hoc silentio prætermiserunt, quod alijs plerisq;, qui ad historiam scribendam omne suum studiû & operam conferunt. Nam isti non pauca missa faciunt, vel studio partium, quibus nimium fauêt, adducti, vel ut certis hominibus gratificentur. Sed de Acesio satis multa.

*De Paphnuso Episcopo, & Spyridione Cy-
priorum Episcopo. CAP. VIII.*

Quoniam antea sum pollicitus me Paphnutij, & Spyridionis mentionem facturû, hoc loco tēpus opportunû

SOCRATIS HISTORIAE

se offert de illis pauca dicendi. Paphuntius ciuitatis cuiusdam in superiore Thebaide sitæ Episcopus fuit: Vir sane adeo sanctus ac pius, vt eximia cum primis miracula ab eo ederentur. Huic quidem, persecutionis tempore, oculus effossus est. Imperator igitur hominem in magno honore habuit: sapissimè illum ad regiam suam accersuit: oculum erutum exoscultatus est. Tanta enim pietas & reuerètia aduersus sanctos viros in animo Imperatoris Constantini infidebat. Verum de vna re à Paphuntio gesta hætenus. Alteram etiam narrabo eius consilio confectam, quæ & ecclesiæ utilitati, & omnibus, qui sacris sunt initiati, ornamento esse possit. Visum erat episcopis legem nouam in ecclesiam introducere, vt qui essent sacris initiati, sicut episcopi, presbyteri, & diaconi, cum vxoribus, quas cum erant laici in matrimonium duxissent, minime dormirent. Et quoniam illis erat propositum de hac re consilium inire, in medio eorum confessu surrexit Paphuntius: vehementer vociferatus est, non graue iugum ceruicibus illorum imponèdum esse, qui erant sacris initiati: honorabile esse coniugiū inter omnes, & torum immaculatum: videndum, ne nimis exquisita præscriptione ecclesiam graui incommodo afficerent. Omnes enim non posse ferre tam austeram disciplinam, tamque ab omni animi perturbatione vacuam: neque a singulorum vxoribus fortasse eam castimonix normam posse seruari. Viri autem cum vxore legitima concubitum, castimoniam appellauit: Illud satis esse, vt qui in Clerum ante ascripti erant, quàm duxissent vxores, hi secundum veterem ecclesiæ traditionem, deinceps à nuptiis se abstinerent: non tamen quemquam ab illa, quam iam pridem, cum laicus erat, vxorem duxisset, seiungi debere. Istam in Episcoporum conuentu orationem habuit Paphuntius, cum ipse non modo nuptias non expertus esset, sed etiam (vere dixerim) mulierem non aliquando attigisset. Nam à puero, in monasterio seipsum seuerò vitæ disciplinæq; generi totum dedidisset: qui quidem propter singularem castimoniam, præ cæteris plane in magna famæ celebritate vixit. Itaque cum totus episcoporum, presbyterorum & diaconorum conuentus, verbis Paphuntij assensisset, controuersia de hac re exorta, penitus sedata est, potestasq; promissa cuique pro arbitratu ab

vxorum

*Locus cũ An
theopontii
non superius
vide in Sofone
si. p. cor. 22*

*Sacerdo-
tes vxo-
res duce-
re nõ de-
bent.*

vxorum consuetudine abstinendi. Sed abeamus à Paphuntio, & ad Spyridionem veniamus: qui tam sanctus erat, & religiosus pastor, vt dignus videretur, qui hominum pastor existeret. Hic ciuitatis cuiusdam in Cypro nomine Trimithuntis Episcopus fuit: qui quidem cum episcopatus munere fungeretur, propter singularem animi modestiam oues etiam paut. Et quanquam multa eius facta commemorata sunt, nos tamé vnum solum & alterum, ne ab eo quod propositum est, longius aberret oratio, in medio ponemus.

Fures quodam tempore, nocte concubia, clam in ouilia eius irruunt: oues inde furripere moliuntur. Sed Deus, qui pastorem seruauerat, seruabat & oues. Nam fures vi quadam, quæ oculis cerni non poterat, ad ouilia tenebantur astricti. Cum autem dies illucesceret, Spyridion ad oues venit. Vbi manus furum à tergo colligatas animaduertit, quod factum erat, cognouit. Deumq; precatus, eorum manus soluit: magnopere hortatur, admonetq;, vt non ex iniquis, sed ex iustis laboribus victum quærere contenderent. Arietem illis dat: & cum hoc faceret dicto (vobis istum dono, ne frustra vigilasse videamini) liberos dimisit. Sed de vno Spyridionis miraculo dictum sit. Alterum iam accipite. Filiam habuit virginem, paterna pietate & sanctimonia præditam, cui nomé erat Irene. Apud quam familiaris quidam & necessarius ornamentum valde preciosum deponit. Illa depositum quo magis in tuto collocaret, in terram abdedit. Paulo post excedit è vita. Postea autem venit, qui illud deposuerat, & cum virginem mortuam offenderet, patrem illius eo cæpit implicare negocio: atque interdum eum insimular, nonnunquam precibus causam agit. Senex quoniam damnum illius, qui hoc deposuerat, suum ipsius damnum dicebat, ad filiæ sepulchrum se confert. Deum obtestatur, vt resurrectionem promissam iam ipsi ante tempus ostédât. Quæ quidem spes illum neutiquam frustrata est. Nam virgo reuiuiscit, inq; patris conspectum venit: quæ simul ac loco indicasset, vbi ornamentum illud erat occultatum, rursus è vita migravit. Eius generis homines, temporibus Constantini Imperatoris, in variis Ecclesiis floruerunt. Ista cum à multis Cypriis ipse auribus accepi, tum in quodam libro Ruffini presbyteri latino sermone conscripto legi: ex quo

SOCRATIS HISTORIAE

quidem hæc ipsa aliaq; nonnulla, quæ post à me commemo-
rabuntur, deprompsi.

De Eutychemo monacho. CAP. IX.

EVtychianum etiam, virum in primis pietatis studio-
sum, mihi narratū est, iisdem temporibus cū magna lau-
de vixisse: qui tamen de Nouatianorum ecclesia fuit,
multas tamen res, his, quas recensuimus persimiles, non sine
omnium admiratione gessit. Quisnam autem mihi eius fa-
cta memorarit, dicam accurate: neque illud, quamquam in
nonnullorum offensionem videbor incurrere, omnino oc-
cultabo. Auxanon quidam, ecclesiæ Nouatianæ presbyter,
qui vitam longissimè propagauit, ad concilium Nicænum,
cum admodum adolescens esset, accessit vna cum Acesio:
eaq; quæ de Acesio supra exposui, mihi narrauit. Qui vi-
tam ex illis temporibus ad imperium vsq; Theodosij iuni-
oris produxit: resque ab Eutychemo gestas mihi iam valde
adolescenti percensuit. Et quamuis multa sane de diuina
gratia, quæ in illius mente penitus infederat, percurreret,
Vnum tamen memorabile, quod Imperatore Constantino
regnante accidisset, narrauit, quod ita se habet: Quidam è
numero satellitū, quos Imperator domesticos vocat, simul
ac in suspicionem vocatus erat, scelera quædam tyrannica
fuisse molitum, fugæ se mandauit. Imperator ira in illum in-
flammatus, præcepit, vt vbiq; reperiretur terrarum, neci
daretur. Qui circiter Bithinum Olympum inuentus, in par-
tibus Olympi grauissimis acerbissimiq; vinculis constri-
ctus, carcere concluditur. In illis locis Eutychemus vitam
exegit solitariā, multorumq; corporibus animisq; medici-
nam fecit. Versabatur cum eo iste Auxanon, adhuc admo-
dum adolescens, qui vitam ad longissimum temporis spa-
tium protraxit, monasticamq; viuendi rationem sub illo di-
dicit. Ad Eutychemum veniunt multi oratum, vt vincitum
liberet, Imperatoremq; (nam fama miraculorum ab Euty-
chemo editorum ad aures Imperatoris permanuerat) pro
eo deprecetur. Qui prompto & parato animo pollicitus est
se ad Imperatorem profecturum. Verum cum captiuus ille
intolerabiles cruciatus, ex vinculis sibi impactis perpetere-
tur, eius deprecatores Eutychemo dixere, mortem propter

viii-